

V naslednjih dveh tednih bomo spoznali skupino živali z največ vrstami, katere naseljujejo tako rekoč vsak delček našega planeta.

So edina skupina nevretenčarjev, katere predstavniki-žuželke, so razvili krila in znajo leteti. Podrobneje bomo spoznal rake, pajkovce in žuželke.

Zapis v zvezek:

2. ČLENONOŽCI – telo in okončine so členjene učb.96

- a) Raki** - telo je zgrajeno iz **glavoprsja-koša** in **členastega zadka**
pri rakovicah je **zadek spodvihan pod koš**
- na košu imajo **5 parov nog hodilk**, prvi je spremenjen v **klešče**
  - na **sprednjem delu glavoprsja** ima usta s **čeljustmi, obustne okončine, dva para tipalk in en par oči**
  - pokriti so s **hitinjačo**-trden oklep iz beljakovin in apnenca, ker ne raste skupaj z njimi, se morajo **leviti** učb.117
  - dihajo s **škrkami** učb.108
  - so ločenih spolov, razmnožujejo se **z jajčeci**, iz njih se izležejo **mladi raki**, ki jih samica nekaj časa nosi s seboj

Raki so pomembni v človeški prehrani (jastog, rarog, škampi, kozice...).

Planktonski raki, ki tvorijo 90% živalskega planktona(vodne bolhe, solinski rakci...), pa so hrana ribam, kitom in drugim vodnim živalim.

Poglej si še zanimivosti na YouTubu:

Vodni členonožci:

Shape of Life: Marine Arthropods - A Successful Design <https://www.youtube.com/watch?v=z1H2r5CoHGI>

PINCHED! One Crabby Lesson! <https://www.youtube.com/watch?v=R8711u0R9xc>

Kako zamenjajo hišico rakci samotarci:

Amazing Crabs Shell Exchange | Life Story | BBC Earth <https://www.youtube.com/watch?v=f1dnocPQXDQ>

Kokosov rak:

Luring in the Coconut Crab | Primal Survivor <https://www.youtube.com/watch?v=DOqdoEGV46k>

Vodna bolha-planktonski rakec:

Water flea (Daphnia) gives birth to seven babies! <https://www.youtube.com/watch?v=zrCgs-TxLpw>

Kako se rak hrani:

my pet crab eating noodle <https://www.youtube.com/watch?v=CcYRXgKgxw>

Selitev rdečih rakov na Božičnih otokih:

Red Crab Migration Across Christmas Island <https://www.youtube.com/watch?v=pq98xZuRjV0>

Pa še nekaj o pajkovcih!

Zapis v zvezek:

- b) Pajkovci** - telo pajkovcev sestavljata **2 dela: glavoprsje in zadek**
- na glavoprsju imajo **par pipalk, par tipalk, 6 - 8 oči in 4 pare nog**
  - **dihajo** s cevastimi in predalastimi **vzdušnicami na zadku**
  - na zadku imajo **predilne bradavice**, iz njih iztisne tekočino, ki se na zraku strdi v **pajčevinasto nit**
  - so ločenih spolov
  - zunanje ogrodje je **hitinjača**, ko rastejo jo zamenjajo **-se levijo**
  - pajki **ugriznejo**, ne pičijo.

Najbolj znani predstavniki so pozidni matija, pršice, klopi, križevci, ptičji pajki...

Pojdi še na YouTube:

Infodrom: Majhen ugriz, velika težava <https://www.youtube.com/watch?v=KvRCjnIQ2ro>

Pajek presenečenja:

Trapdoor Spiders Are Masters Of Surprise <https://www.youtube.com/watch?v=ZH10-Jps47U>

Smrtnonosno parjenje:

Deadly Mating | World's Weirdest <https://www.youtube.com/watch?v=mRnCeg-EWio>

10 najsmrtnonosnejših pajkov:

Top 10 most venomous spiders <https://www.youtube.com/watch?v=96RZUbn7-dc>

Kako pajek gradi mrežo:

Amazing spider baffles scientists with huge web | The Hunt – BBC

<https://www.youtube.com/watch?v=gSwvH6YhqIM>

Spider Net Building Timelapse <https://www.youtube.com/watch?v=L284iD585rQ>

Pršice:

Acari della polvere <https://www.youtube.com/watch?v=Rqz3dFJOudg>